

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 13.

V Ljubljani, v torek 18. januarija 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor kranjski.

(Dvanajsta seja, 18. januarija.)

Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se poročilo deželnega odbora o reorganizaciji deželnega stavbenega urada izroči finančnemu odseku, poročilo njegovo o prošnji občin Ajdovica in Dvor za uvrstitev občinske ceste med Verbovcem in Dvorom med okrajne ceste pa gospodarskemu odseku. *

Deželni glavar grof Thurn odsekom priporoča, da naj se podvzajo s svojim delom, ker je državni zbor sklican na 28. dan januarja in je treba tudi gledati, da se stroški za deželni zbor preveč ne bodo narastli. Finančnemu odseku izrekel je pripoznanje, da marljivo deluje; za gospodarski odsek pa se je oglasil načelnik dr. Poklukar, rekši, da je ta odsek samo to na dolgu, kar se je v zadnji seji razdelilo.

Poslanec Detela v imenu finančnega odseka poroča o zgradbi mostu čez Savo pri Dolu, za ktere ob Savi ležeče občine prosijo podpore. Ker prošnji ni pridejanega nobenega načrta in proračuna dotičnih stroškov, ker mora tudi cestni odbor svoje predloge staviti, bo treba v tej zadevi še mnogo pozvedovanj. Zato se prošnja izroči deželnemu odboru, da bo potrebno pozvedel in deželnemu zboru v svojem času o tem poročal.

Podobčini Narin se za napravo mostu čez Steržen dovoli podpora 50 gld.; občini Šturja za zgradbo studenca za pitno vodo tudi 50 gld. Prošnja posestnikov iz Fužin za podporo v popravu mostu, ki ga jim je povodenj podrla, se izroči deželnemu odboru, da prosilcem dovoli primerno podporo iz kredita, odločenega v podporo po elementarnih neugodah poškodovanih.

Poslanec Dežman opominja pri tej priliki, da se prošnje za podporo silno množé, in da se za vsako cesto in vsaki most zahteva deželna podpora. Nekdaj ni bilo tako, kakor priča neki most pri Litiji, pri katerem stoji spominek z napisom, da so ta most tamošnji kmetje napravili z lastnimi de-

narji, in da jim je kmetijska družba v priznanje postavila ta spominek.

Poročevalec dr. Vošnjak mu odgovarja, da so ljudje dandanes prepraktični, da bi zaradi takih spominkov kaj delali, pa tudi takrat jim menda ni bilo dosti vstreženo z njim, ker je napis latinski in so vanj zijali, ne da bi ga bili razumeli.

Krajnemu šolskemu svetu v Pečah pri Moravčah se za šolski vrt dovoli 50 gold. podpore iz deželno-kulturnega zaklada.

Potem poroča dr. Poklukar o stavbah za obrambo bregov na Gorenji Savi in o podpori, ki naj bi se v ta namen dovolila iz deželnega zaklada. Sava tam čedalje bolj trga svet in je v teku 60 let odnesla že tri hiše; ena je zdaj zopet v nevarnosti in potreba je nujna, da se Sava tam vravná. Vse delo bo stalo okoli 19.000 gold. Deželni zbor je bil lani v ta namen dovolil 1400 gold. Ali ker vlada ni bila več obljubila kakor 400 gold., se delo ni moglo pričiti. Vlada je sprevidila, da bo treba kaj več storiti in da bo morala ona reč v roke vzeti, ako se hoče kaj zdatnega storiti. Deželni zbor je dovolil v ta namen obrniti lani dovoljenih 1400 gld., ob enem pa sklenil vrhu tega še dati 3600 gold., tako, da bo celi donesek dežele znašal 5000 gld. Okoli 1200 gld. bi prišlo na tamošnje prebivalce, dve tretjini, to je kakih 12.000 gld. bi pa zadelo državo.

Deželni predsednik baron Winkler razodeva radost, da se dovoljuje za omenjene stavbe zdaten znesek; on bo reč ministerstvu najtoplejšje priporočal, ali ker zadeva tri ministerstva, namreč notranjih zadev, poljedelstva in kupčijstva, se reč ne bo tako hitro rešila. Potreba je pa nujna, toraj naj bi se z deželno podporo prej ko mogoče izvršila najpotrebnejša dela.

Poslanec Detela meni, da bi se reč predolgo zavlekla, ko bi se z deželno podporo čakalo, dokler vlada izreče svoje mnenje. Govornik je vsako leto to reč priporočal in deželni zbor je res privolil že več podpor, ki pa niso zadostovale. On toraj priporoča poročevalcu, naj v tem smislu spremeni predlog, da se deželna podpora dovoli za najnujnejša in naj-

potrebnejša dela, pričakovaje, da bode drugo potrebno preskrbela vlada.

Tudi dr. Sterbenec izreka enako željo, ker je potreba res silna, kakor vé iz lastne skušnje.

Poročevalec misli, da se bode dalo tudi s sedanjim predlogom doseči, kar so želeli predgovorniki. Politična oblast naj le lastniku tamošnjega poškodovanega jezú zapové, da ga takoj popravi in dosti bode pomagano Gorenji Savi. V teku enega meseca, misli, se bode od ministerstev lahko dobilo potrebno zagotovilo, ako se deželni odbor precej obrne do vlade, in potem se bode reč precej lahko pričela.

Detela še ugovarja, da s popravom jezú ne bo nič pomagano, ker Sava trga tam, kjer prej nikdar ni.

Pri glasovanji je odpadel dostavek, da se ima ta podpora dovoliti, kadar vlada prevzame druge stroške.

Na to se na znanje vzame letno poročilo deželnega odbora gledé ustanov (§ 9) in splošnih zadev (§ 11).

Poročevalec Hren je predlagal, da naj se ponovi lani sklenjena resolucija, ki vladi priporoča, da naj bi se Bled oklical za kopališče. Deželni predsednik baron Winkler je pa naznanil, da se je vse potrebno že zgodilo in bode reč skoraj proglašena. To naznanilo je vzel zbor zahvalno na znanje in poročevalec je prej omenjeno resolucijo umaknil.

Dr. Mošé poroča o proračunu zemljiško-odveznega zaklada ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

I. 1. Proračun kranjskega zemljiško-odveznega zaklada za l. 1887 s skupno potrebščino v znesku . . 604.460 gld. 27 1/2 kr. in s skupno zaklado v znesku 534.609 „ 56 „ toraj s primanjavo v znesku 69.850 gld. 71 1/2 kr. ki je pokriti z obrestljivimi državnimi posojili — se odobri.

2. Da se pokrije deželni donesek za leto 1887, naj se pobira 16 odstotna priklada na neposredne

LISTEK.

„Pro Slavia“ ali nekaj o beneških Slovencih.

(Dalje.)

Vse drugačih misli je pisatelj „Slavia italiana“; akoravno je zagrizen Lahón, vendar on hoče, da se napravijo stolice za slovenščino v Čevdatu in Špetru, da se bodo učitelji in učiteljice (za Slavijo ali slov. Benečane) naučili obeh jezikov, slovenskega in italijanskega (kakor pri nas slovenskega in nemškega), pri katerem nasvetu pa stoji gorostasno-neumna opazka (iz nevednosti ali hudobije, kdo vé?), „da naj se slovenščina očisti novouvedenih izrazov in da naj se jo obleče v popolno slovniško obliko!“ — Prašam pa pri tem, kaj bi nek še ostalo od italijanščine, ako bi jo hotel kdo vso očistiti od latinskih besed, oblik in korenin?! Kaj drugega, kakor same drobtince — za Hotentote v Afriki!

Beneški Slovenci so še zló pošteno pa delavno ljudstvo; ali ker so od nas ostalih že cela stoletja ločeni, so vedno na isti prvotni nizki stopinji je-

zika in omike, akoravno je predrla tudi v njih sredo že družba sv. Mohora. Oni ljubijo svoje duhovne „nunce“; v njih družinah se navadno moli zjutraj in zvečer „sv. rožar“ (roženkrane), tudi tretji réd sv. Frančiška je semtertje vpeljan. Le škoda, da jih tlači v mnogem oziru laška mōra! Hrepenijo pa vendar zló po slovenskem berilu in molitvenih bukvah, zlasti ženski spol. Ali žalibog, da je najti med njimi že italijanske molitvene bukve, katerih sicer malo umevajo; kajti slovenskih nima tam nihče na prodaj.

O kako vesele so bile že marsiktere beneške Slovenke, ko sem jim oskrbel slovenske molitvene bukve iz Ljubljanske „Katoliške Bukvarne“! Škoda za to dobro beneško ljudstvo, ki je z nami prav istega jezika in rodú, pa nima prilike se v tem duhu izobraževati, ker je tam le v malem številu, 36.000 duš, in še to od nas čisto ločeno.

Od duhovnov, razun nekterih izjem, tudi nimajo veliko pričakovati, ker se godí, da sami v prvič poslani k Slovencem, niti njih jezika ne znajo in se ga morajo še le iz njih ust (!) učiti, in vsled tega je tudi v njih molitvah in krščanskem nauku vse polno nepotrebnih laških besed in neumljivih

prestavljanj iz latinščine (n. pr. Jesus iter faciens = Jezus delavec te poti, itd.) in laščine (n. pr. „at“ te grevenge = djanje te grevenge) itd.

Farna dekanija Špeterska šteje le tri fare: 1. sv. Petra, 2. sv. Lenarta in 3. najnovejša v Drenkiji. Ali podložnih kaplanij imajo veliko. Prva jih ima 19, druga 10, tretja (novejša) pa le eno. Enako število, kakor kaplanij, je bilo starih občin. Imajo pa zdaj v vsem okraju in dekaniji Špeterski 50 za rabo vernim odprtih cerkvá, 30 večidel domačih slovenskih duhovnov in okoli 18 bogoslovcev v Videmskem semenišču.

V fari sv. Lenarta je tudi precej imenitno svetišče ali božja pot, kamor romajo ljudje iz vse Furlanije in beneške Slavije. Ta cerkev se imenuje: Stara gora ali „stara slovenska Mati Božja“ (Madonna del Monte), ker je podoba Matere Božje naslikal že 1448. l. nek slikar L'Ancona za 43 zlatih (dukatov). Čevdatški kapitelj z nekterimi slovenskimi vasmi je dal z velikimi stroški sezidati 1538. leta utvrdbe na okolo svetišča v brambo pred Turki, zato imenujejo Lahi to svetišče tudi: Castel del Monte, t. j. gorski grad!

(Dalje prih.)

davke z vsemi državnimi prikladami vred, in sicer: od

a) zemljišnega davka v znesku	629.809 gld. — kr.
b) hišno-razrednega davka	139.700 " — "
c) hišno - najemniškega davka v znesku	216.302 " — "
d) pridobnine v znesku	125.275 " — "
e) dohodnine v znesku	305.168 " — "
skupaj v znesku	1.416.254 gld. — kr.

toraj 226.600 gold. in potem 20 odstotna priklada na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta, in od mesa.

3) Deželnemu odboru se naroča, da zadobi Najvišje dovoljenje za pobirajne teh deželnih priklad.

4. Deželnemu odboru se naroča, da v smislu točke 3 pogodbe z dne 29. aprila 1876 (zakon od 8. majnika 1876 drž. zak. št. 72) zadobi pritrditev državnega zastopa, da se za kranjski zemljiško-odvezni zaklad določena 20 odstotna priklada na neposredne davke s tretjinsko po cesarskem patentu z dne 10. oktobra 1849 drž. zak. št. 412 vpeljana priklado zniža za leto 1887 na 16 odstotno doklado od vseh predpisanih neposrednih davkov, toraj posebnost gledé rednega zneska hišno-razrednega davka, hišno-najemniškega davka, prihodnine in pridobnine.

II. Visoka vlada se pozivlja, da ukrene, da se režijni stroški dežele za delovanje zemljiško-odvezne deželne komisije in lokalnih komisij kolikor mogoče zmanjšajo in da določen termin stavi, do kterege mora dežela kranjska zakladati te stroške.

III. Deželnemu odboru se nalaga, da

1. preišče tako hitro ko mogoče, kako bi se dale znižati letne doklade na neposredni davek v pokritje letnega doneska k zemljišno-odveznemu zakladu;

2. pretehta, ali se ne dá to doseči s konvertovanjem 5 odstotnega zemljišno-odveznega dolga v nižje obrestljiv dolg, ki bi se imel plačevati daljšo vrsto let, kakor je določeno z dogovorom od 29. aprila 1876;

3. stopi v razgovor s c. k. vlado in s finančnim zavodom v ta namen in poizvé, kako bi se dalo konverziranje najvspešnejše za deželo Kranjsko izvršiti;

4. poroča o tem deželnemu zboru, in ako je treba, tudi v izvanrednem zasedanji;

5. povabi v posvetovanje k dotičnim deželno-odborskimi razpravam dva člana deželnega zbora — in ako je treba večake v finančni stroki.

Deželni predsednik baron Winkler je gledé odvezne komisije naznanil, da ga je ministerski predsednik pooblastil zboru naznaniti, da se bode opustil dotični poročevalec pri deželni vladi, ki ga plačuje dežela, in da se bodo vsled tega zdatno znižali stroški za zemljišno odvezo, ktero bodo oskrbovali trije v ta namen odločeni uradniki.

Poslanec Lukman je omenjal, da mu naznanilo g. predsednika ni po vsem po volji in da bi bil raje imel, ko bi bil slišal, da se bodo za odvezo potrebni uradniki pomnožili pri okrajnih glavarstvih, kjer so potrebni. Gledé konvertiranja deželnih obveznic meni, da ne kaže dosti dobička, ker se po štiri odstotkih denar ne bo lahko dobil. Pač pa bi bilo ugodno, ko bi se moglo amortiziranje dotičnega dolga raztegniti na več let.

Deželni predsednik baron Winkler ugovarja, da je dotično delo sicer res zamudno, da ga bo pa enkrat vendar-le konec. Na Gorenjskem je nekaj reči zaostalo, a to ni čuda, ker so okrajna glavarstva preobložena. Trije uradniki, ki so zdaj za to opravilo odločeni, bodo gotovo mnogo storili, več kakor treh pa ni mogoče za ta posel odločiti.

Poslanec Faber povdarja, da sme biti gospod Lukman zadovoljen, ker je za odveznega komisarja v Radolico prišel markez Gozani, ki je v Kočevji pokazal, da je svoji nalogi kos. Pri nadrobni razpravi se potem brez premembe sprejmó vsi gori omenjeni predlogi finančnega odseka.

Točki 13. in 14. dnevega reda se odstavite, in poroča dr. Papež o načrtu občinskega reda za mesto Ljubljansko. Lani sklenjeni načrt namreč zaradi nekterih pogrškov ni dobil Najvišjega potrdila. Vsled tega se ta zakon še enkrat pretresa in se spremené nekteri izrazi, deloma tudi stavki v boljše izraze in stavke, katerim se dodajo nekteri umestni dostavki. Bistvene premembe pa zadevajo §§ 10, 12, 40, 41 in 56, ki se po novem nasvetu glasé:

§ 10. Vse osebe, ktere niso občani, imenujejo se vnjanji.

§ 12. Vsakdo v občini je dolžan izpolnovati, kar je občina zaukazala v svojem zakonitem področji.

Občani, ž njimi vred pa tudi druge, v občini davku podvržene osebe, ki niso občani, morajo vrhu tega nositi občinska bremena po določilih tega zakona.

§ 40. Praviloma je doklade k direktnim davkom porazdeliti na vse v občini predpisane davke te vrste, brez razločka, je li davku podvržen občan ali ni, ter naložiti na vse razrede teh davkov v jednaki meri (po odstotkih).

§ 41. Doklade k direktnim davkom se ne smejo nalagati dvorskim, državnim, deželnim, občinskim in javnih zakladov uradnikom in slugam, potem vojaškim osebam, kakor tudi ne vdovam in sirotam gledé njih službene plače in gledé njih iz službinskega razmerja izvirajočih pokojnin, provizij, vzgojevalnih doneskov in miloščinskih užitkov.

Tudi se ne smejo službeni dohodki dušnih pastirjev zakonito priznanih verskih združeb do zneska 600 goldinarjev in plače javnih učiteljev prikrajševati z občinskimi prikladami.

§ 56. Občinski svet določuje število in čas svojih rednih sej, h katerim skliče za vsak slučaj posebej župan ali, kadar je le-ta zadržan, podžupan, in to, nujne slučaje izvzímši, vsaj 48 ur prej vse občinske svetovalce, naznanjujé jim posvetovalne predmete.

Občinski svet se sme vrhu tega sklicati tudi drugekrat, kedar se to treba zdi županu, oziroma podžupanu, a mora se sklicati, in to najdelj v osmih dneh, kedar najmenj tretjina članov občinskega sveta s pismeno vlogo, ali kedar politični deželni načelnik to zahteva. V obeh zadnjih slučajah je, kedar sta zadržana župan, kakor tudi podžupan, po letih najstarejši član občinskega sveta upravičen in dolžan, sklicati občinski svet.

Vsaka seja, ktera se ni sklicala po predstoječih določilih, je nezakonita in v taki seji narejeni sklepi so neveljavni.

Političnemu deželnemu načelniku je čas vsake seje občinskega sveta, in sicer, zajedno, ko se k seji vabijo občinski svetovalci, naznaniti z dotičnim dnevnim redom.

Pri splošnji razpravi vstane baron Apfaltrern ter v imenu svojih tovarišev naznanja, da se obravnave o volilnem redu mesta Ljubljanskega ne bodo vdeležili. Na to so zapustili dvorano, in so bile nasvetovane premembe sprejete. Razun že omenjenih prememb nasvetuje poslanec Klun pri § 41, da naj se pri duhovnih plačah ne oprosti priklad samo znesek do 600 gld., ampak do 1000 gld., kakor so proste tudi cele plače uradnikov, služabnikov, učiteljev itd. Ta predlog je bil sprejet in konečno vsa postava potrjena.

(Konec prih.)

Ordinarijat Tržaški in mestni očetje.

Stoletje naše bliža se proti koncu. S ponosom imenuje svet stoletje naše razsvitljeno. In res vidimo napredek na vse strani. Čuditi se moramo, ako le nekoliko opazujemo razne iznajdbe naših časov. Duh človeški vstvaril si je nove véde, stare pa povzdignil je do velike popolnosti. Sila duha človeškega prodrla je tako rekoč do obisti matere zemlje, in na sinjem nebu odkrila je mnogo skrivnosti.

Toda pustimo to, vsaj je vsacemu več ali manj znano. Srčno veselí se vsak človek velicega napredka stoletja našega. Ali to veselje kalí žalostno socijalno stanje našega veka. Jaz nočem popisovati težav in rev, in tudi ne spridenosti današnje. Govoriti pa sem se namenil o jednom karakterističnem znamenji družbe naših dni. To znamenje je: nepokorščina gosposkam. Liberalci, posebnost pa socijalisti ne pripoznajo nobene oblasti, ampak učé, da vsa oblast in moč gré jedino le množini naroda.

In res, pogubljivi ta nauk našel je mnogo učencev. Razširja se z besedo živo in pisano. Hlastno prebirajo posebno delavci pogubonosne liberalne liste. Pa tudi sad in nasledki kažejo se v vseh strokah družbe človeške. Le cerkev — jedina prava zaslonba avtoritete države in oblasti sploh — le cerkev trdi in učí že več kot 1900 let, da je „vsa oblast od Boga“ in da „kdor se vstavlja oblasti, vstavlja se Bogu“. Toda, kar se je pripoznalo stoletja in stoletja, to ni več za napredni naš vek. Naravna posledica takih naukov je, da se po javnih zborih in po časnikih neusmiljeno kritikuje raznih postavnih oblastnij ravnanje. In tū večkrat govore ali pišejo možjé, koji o celi stvari niti pravega pojma nimajo.

Take in enake misli obšle so me tudi, ko so mestni očetje mesta Tržaškega skoraj jednoglasno sprejeli resolucijo notarja Piccoli, ktera protestuje proti ravnanju ordinarijata škofijskega gledé sprejemanja bogoslovcev v semenišče in gledé vodstva malega semenišča v Trstu. Gotovo vsak človek na prvi hip vidi, da so te notranje zadeve škofijstva, v ktere se nobena oblast nima pravice vtikati, najmanj pa kaka občina. Vrh tega pa je omenjena resolucija, koja je „Slovenec“ na kratko že omenil, polna laži in obrekovanja. Ni moj namen, zagovarjati ravnanje škofijstva, ker to stori samo o svojem času, če bode se mu zdelo vredno in potrebno; ampak le to sem hotel povdarjati, da liberalni naši mestni očetje delajo dosledno po svojih načelih. Oni bi radi videli, da bi tudi duhovščina trobila v njihov rog in delala za proslavljenje „della favela italiana“. Želja njihova je, da bi tudi duhovniki za nje vplivali na verno jim udane vernike. Skrb za cerkev in blagostanje duhovnikov je liberalnemu mestnemu zboru deveta briga.

Da, daleč smo prišli! Dandanes upa si občinsko svetovalstvo protestovati najvéči gosposki duhovski v deželi! Kam pridemo, ako bode jedna oblast drugi spodkopavala veljavo pri narodu? Ni li to najslabši in najpogubljiviši izgled ljudstvu? Da je temu res tako, vidimo iz tega, da se je kmalu po tem oglasil občinski zastop Operteljski v Istri ter se pridružil protestu mesta Trsta. In prav te dni stavlí je jednak predlog tudi župan mesta Kopra, toda navzoči c. kr. okrajni glavar ni pustil o tacem predlogu glasovati, češ, da občina naj raje sklepa o stvaréh občinskih. (Tako je prav.) Sicer pa bi tudi slavni mestni zbor Tržaški mnogo boljše storil, da bi se več pečal z gospodarstvom, nego li s praznimi resolucijami. Naj bi bolj gledal pod prste uradnikom svojim. Vsaj je še vsem dobro v spominu velika defraudacija, ktera se je lani dogodila pri mestni blagajnici.

Skoraj bi človek mislil, da so mestni očetje z zloglasno svojo resolucijo hotli v ljudstvu izbrisati iz spomina lanske škandale. Res je, da jim je druhal na galeriji burno ploskala; — res je, da so jim rudeči listi Tržaški slavošpeve napisali; — res je tudi, da so jih hvalili židovski časniki Dunajski — toda vsi dobri Tržačani vseh narodnosti obsojali so naravnost postopanje mestnega zbora.

Posebno pečejo vročekrvnega notarja Piccoli-ja Čehi, koje je škof Tržaški sprejel v semenišče, da bi okom prišel velicemu pomanjkanju duhovnov v Tržaški škofiji. Vsak katoličan, kojemu je na srečo dušni blagor naroda, misli, da je prav previdnost božja poslala iz severne Česke mladih apostolov zapuščenemu narodu po Istri. Le mestni očetje Tržaški vidijo v tem nevarnost za jezik svoj in za narodnost laško. Se vé, da bilo bi jim ljubši, da bi si škofija Tržaška poklicala duhovnikov iz bližnjega kraljestva in sicer duhovnov modernih, koji bi jim bili orodje za njihovo politiko. Vsakdo vé, da ste v škofiji Tržaško-Koprski dve tretjini Slovencev in da mora večina duhovščine znati slovenski, odnosno hrvatski. Še celó v mestu samem znati bi moral poleg laščine vsak duhoven vsaj jedno slovensko narečje.

Toliko danes. Res je sicer že malo „post festum“, ker omenjena resolucija bila je sprejeta dné 29. decembra l. l. Toda, ker Tržaški laški listi stvar vedno z nova pogrevajo, mislim, da bode bralce „Slovenca“ ta stvar zanimiva. Kaj in kako misli o tem škofijska kurija, poročim Vam o svojem času.

Interpelacija dr. Gregorčiča in tovarišev

do visoke c. kr. vlade o koroški cesti v Soški dolini izročena v seji Goriškega deželnega zbora dne 13. januarja t. l.

(Konec.)

Ako mogoče, še hujše je pa v klancih med Koboridom in Srpenco nekaj zaradi nenavadne strmine teh klancev nekaj zaradi prav slabih branikov ob cesti. Na prav nevarnih mestih, s kterih se spuščajo skoro navpični robovi do Soče, ne najdeš kamenitega brana. Nekoliko tramov pribitih je ob cesti, na ktere se nikdo rad ne naslanja, ker navadno so gnjili od solnea in mokrote. V teh klancih zgodilo se je že brez števila nesreč in nobeno leto ne preide, da bi se ne ponovile. Pogosto so padli konji, voz in ljudje z blagom vred v Sočo. Če pri vozu ali pri konji kaj počí, je voznik zgubljen; srečen, ako hodi peš zraven konj na gorenji strani, da vsaj živ-

ljenje reši, na drugo rešitev ni niti misliti ob času nesreče. Veliko ljudi in živine zadušijo ti klanci vsako leto, ker promet po tej cesti je jako živahen. Zato je deželni poslanec Matija Jonko s tovariši že leta 1882 stavil interpelacijo na visoko vlado v tej zadevi; ali žalibog, da do današnjega dne ni dobil še odgovora.

Kakor da bi na tej cesti ne bila dovolj neprijazna ljudem narava, ktera postavlja človeka na več mestih med svet, ki se nad cesto skoro navpično vzdiguje, in med propad, ki zija na drugi strani proti Soči, množijo nevarnost še nepredvidni ljudje, kateri se ne pomišljajo, drviti po oni cesti in tudi po najnevarnejših mestih z veločipedi, ki strašijo živino. Meseca julija preteklega leta peljal se je podjetnik cestnih del „na Ovinku“ po cesti na Dolgi Njivi proti Gorici, ko mu pridrvita nasproti dva velocipedista, katerih se je konj tako ustrašil, da je zavozil v stran ter zvrnil voz in kočijaža, ki si je obleko strgal in obliže močno poškodoval, če tudi je držal konja nazaj z vso močjo. Sreča, da se je konj obrnil proti hribu, ker, ako bi se bil obrnil na doleno stran, šel bi bil v propad konj, voz, voznik in gospodar.

Gledé na opisane nevarnosti po naravi in po ljudeh pri Dolgi Njivi, na Kapaviščih in v klanecih med Koboridom in Serpenico na Koroški cesti ob Soči, stavljajo podpisani do visoke c. kr. vlade naslednji vprašanji:

1. Ali je visoki c. k. vladi znano, da preti ljudem in živini na Dolgi Njivi, v Kapaviščih in v klanecih med Koboridom in Serpenico na Koroški cesti nevarnost od slabo utrjenih skal nad cesto, od slabih branikov ob cesti, in od velocipedistov, ki zahajajo celó v one kraje?

2. Ali je visoka c. k. vlada voljna prepovedati velocipede na cesti ob Soči, popraviti in popolniti branike ob cesti na imenovanih mestih ter ukazati potrebne poprave, da ne bodo žugale skale nad cesto življenju in zdravju ljudi in živine?

V Gorici, 13. januarija 1887.

Dr. A. Gregorčič, Dr. J. Tonkli, Ign. Kovačič, And. Kocijančič, Dr. N. Tonkli, Dr. Abram, J. Ivančič, M. Jonko, Dr. Rojic.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. januarija.

Notranje dežele.

Dnevni red za prvo sejo v **državnem zboru** na Dunaju je sledeči: 1. Prvo berilo načrta postave za dopolnilne kredite, ki jih je potrebovalo bramborsko ministerstvo leta 1886. 2. Prvo berilo predloga, ki ga stavijo dr. Jaques in tovariši gledé odškodovanja po nedolžnem kaznovanih. 3. Prvo berilo dr. Roserjevega predloga o ustanovitvi novega urada po vzoru cesarskega zdravstvenega urada v Berlinu. 4. Prvo berilo Lienbacherjevega predloga, da bi se izdal hranilnični pravilnik. 5. Prvo berilo predloga Plenerjevega in tovarišev gledé osnove in ustanovitve delavskih zbornic. 6. Prvo berilo predloga, ki ga stavi dr. Foregger s tovariši gledé postavnih načrtov o spremembi tiskovne postave in kazenskega reda, gledé odprave posebnih plačevanj, ki so naložene na tiskovine in gledé določil o zlorabi tiska. 7. Sporočilo o raznih peticijah.

Štajarskemu deželnemu zboru predložil je deželni odbor načrt postave, ki naj bi dopolnjevala postavo z dne 14. junija 1866, da bi se namreč malomarnim načelnikom okrajnih zastopov smela kazni naložiti, če bi ne spolnovali prevzetih dolžnosti. Dokazalo se je namreč, da so tudi v okrajnih zastopih možje, ki se dajo tje kaj voliti zato, da so izvoljeni, za delo in sploh za poslovanje svojih dolžnosti se pa prav nič ne brigajo. Odsek za srenjske reči je to obžalovaje na znanje vzel; ker pa vendar je število takih pičlo, nasproti temu pa število onih zdatno višje, ki se z vzgledno marljivostjo posvetujejo prevzetemu poslu, pri katerem se ne bojé ne truda, ne stroškov in mu žrtvujejo mnogo časa in denarja, se je načrt deželnega zbora zavrzel.

V **Predarlškem deželnem zboru** imeli so dne 13. t. m. na dnevnem redu **predlog o domobranu**. Sporočevalec Kohler priporoča, da bi se načrt postave sprejel, kakor ga je tirolski deželni zbor odobril. Poslanec Jehly se z nasvêtom popolnoma strinja, ob enem pa objavlja resolucijo, v kateri deželni zbor versko prepričanje domobrancev povdarja. Rhomberg se je oglasil z resolucijo, v kateri prav pošteno obsoja grdo razvado dvoboja. Še huje, kakor on, graja poslanec Thurnher stroge današnje postave ter omenja, kako da se mora velikrat dežela in narod britko pritoževati čez vlado. Vlada ima sicer pravico od dežele in naroda

vse zahtevati, kar se ji umestno zdi za obrambo in varnost dežele, pa tudi dolžnost, da narodu naloženo breme po možnosti olajša. To bi se zgodilo, če bi se v načrt postave sprejelo, da naj se tisti rezervisti, ki so zadosti dolgo služili pri loveih ali brambovih, ne sklicujejo brez posebne potrebe k letnemu vežbanju domobrancev, ob vojskitem času naj se pa tudi le ob času največje sile še odredijo k stalni armadi. Ker se je na to načrt postave v tretjem berilu sprejel, pričeli so poslanci svoje resolucije vtemeljevati. Prvi oglasil se je Jehly, kazaje na jako slavne vojskovodje, ki so bili pri svoji hrabrosti vedno tudi jako verni in dobri kristjani in so imeli trdno prepričanje v srei, da je le tisti dober vojak, ki je ob enem dober kristjan. Rhomberg je vtemeljeval svojo resolucijo proti dvoboju in njegovi zavržljivosti, ki je vtemeljena v državnih, kakor tudi cerkvenih postavah, po drugi strani ima pa vedno jako slabe nasledke v vojaškem življenju za seboj. Vladni zastopnik je potolažil poslance, da je domobranski službovnik sostavljal sam nadvojvoda Karol na krščansko-verski podlagi, cesar ga je pa potrdil. Gledé dvoboja omenjal je vladni komisar princ Taxis, da ne more drugega reči, kakor kar je povedal vojni minister o tem delegacijam. Sploh pa misli, da deželni zbor ni kompetenten za presovanje dvoboja. Thurnher mu na to prav dobro odgovori, da kdor je kompetenten za sostavo in napravo domobranske postave, mora tudi kompetenten biti, ke dar zahteva, da naj se z domobranci primerno postopa. Kohler je pa še pristavil, da ima tisti, ki svojega sina v črno vojsko zapiše, izvestno tudi pravico zahtevati, da tamkaj po državnih in cerkvenih postavah z njim postopajo.

Med **Čehi** vlada ravno kar strastna borba zaradi poduka nemščine v ondašnjih šolah. Staročehi so vsi za to, da naj se Čehi brez razločka učé nemščine in to na podlagi maternega jezika, kar je vsekako pametno, kajti prebivalstvo po česki kraljevini je tudi po deželi mešano, t. j. nemško in česko. V takem položaji je izvestno želeti, da vsak, bodi si Nemec, bodi si Čeh, oba jezika zná, ker ima skoraj ob vsaki priliki z drugo narodnostjo opraviti. Tega prepričanja so vsi zmerni Čehi kakor tudi zmerni Nemci in si dostikrat otroke v zameno v službo dajejo, da se praktično učé drugega deželnega jezika. Mladočehi in nemško-liberalni Nemci pa o takem postopanju nečejo nič slišati. Prvi trdijo, da Čehom ni treba nemščine znati, ker bodo tudi brez tiste lahko v nebesa prišli. Pač pa se bo z zabranitvijo podučevanja v nemščini porinil krepak zapah ponemčevanju. Nemško-narodni prusjani ravno tisto trdijo, toda le iz svojega stališča. Pravijo namreč, da Nemec na Českem brez češčine prav lahko živi, in da se nikakor ne smé dovoliti, da bi se nemški otroci v češčini podučevali, ker bi se s tem poslovanili. Trditev prvih, kakor drugih je napačna in vredna, da se zavrže. Rojen Čeh, kakor rojen Nemec svoje narodnosti zaradi tega ne bo zavrzel, če se bo tudi drugega jezika naučil. Ravno narobe; še tem bolj ponosen bo na njo, ker bo lahko pridobnine lastnega naroda primerjal z nasprotnimi. Saj to lahko sami po sebi, kakor tudi po sedanjem českem razumništvu sodimo. Vsi, kolikor nas je sedaj v možki dôbi, lahko tudi rečemo, od 24 leta na dalje, izvežbali smo se v čisto nemških šolah, naučili smo se ravno tam nemščine in zaradi tega se vendar nismo še izneverili narodu. Da je nekaj kukavice povsod in da se tistih ne bo nikdar zmanjkalo, dokler bo svet stal, je zgodovinska resnica. Grki niso imeli nikakih Nemcev v deželi in tudi drugih narodnostij ne, da bi se bili njihovega jezika učili, pa so vendar-le svojega Efiijalta imeli, ko je prišel čas za to. Kdor se misli svoji narodnosti izneveriti, stori to, če drugi jezik zná ali ne! Takih misli so tudi Pražani in so sklenili na to delati, da se bodo česki otroci obeh jezikov učili, ker dejanski obeh potrebujejo.

V **moravskem deželnem zboru** govoril je Brnski škof **dr. Bauer o šolskem vprašanju**. Sporočevalec o šolskih zadevah moravskih je bil dr. Fux, za katerim je takoj škof za besedo poprijel. Priznal je, da je šola prostor, kjer se lahko silno veliko dobrega stori, se je že storilo in se bo še. Dalje se je zahvalil, da so se sistemizirale katehitične službe, vendar pa niso še v redu, kakor bi morale biti. Plača v meščanskih šolah je preslaba, število ur, kolikor jih pripada enemu katehetu, pa preveliko. Na to se obrne škof k predlanski resoluciji šolskega odseka, o kateri se je tedaj nada izrekla, da bodo učitelji in učiteljice na to delali, da se moravsko šolstvo ohrani tudi na dalje na podlagi, ki mu jo dajó državne in deželne postave iz let 1868, 1869 in 1870. On pravi, da ne bo učiteljev k nepostavnostim silil; dalje mu je pa tudi znano, da deželni zbor ni kraj, kjer bi se bilo o šolskih načelih razgovarjati. Kljub vsemu temu pa se mora obrniti proti navedenim postavam, na podlagi katerih se šola vedno bolj umika krščanskemu vplivu in verski indiferentizem raste. Versko prepričanje je treba pri vsakem človeku spoštovati, vendar je pa v današnjih za šolsko rabo predpisanih knjigah mnogo protikrščanskih sostavkov. Kje je verska in npravstvena postava, po kateri naj bi učitelji podučevali v profanskih predmetih? K večemu bi morali učitelji lastno versko ločino imeti, taka pa državno ni priznana. Če je šolstvo na Moravskem tudi v verskem oziru kolikor toliko še ugodno, to nikakor ni zasluga novih postav, temveč krščanskih družin in učiteljev iz prejšnje šole. Kakor hitro se bode pa krščanski duh

po družinah pogrešati jel, se bo jela tudi človeška družba podirati. Za to pa postave dajó skrbite v tistih za prostor verski šoli in učiteljiščem na krščanski podlagi. Poleg tega pa pazite, da se bremena ne bodo pomnožila.

Vnanje države.

Sporočali smo pred nekaj tedni, da je srbski kralj sultana odlikoval z **redom belega orla**, in da sultan te odlike ni hotel sprejeti, ker mu jo je prinesel novoimenovani srbski zastopnik v Carigradu, Novaković. Sultan je baje tedaj rekel, da če mu ima Milan kaj poslati, naj mu tisto pošlje po pravem srbskem zastopniku Gruicu, ki ga sultan vže pozná. Nič ni pomagalo, Novaković moral se je domu vrniti. Vzrok tej neljubi dogodbi so bili v Belemgradu sami, ker niso pravočasno visoki porti naznanili, da pojde dosedanji zastopnik srbske vlade Gruic drugam in da je na njegovo mesto imenovan Novaković. Vse to se je takoj in po pravilih zgodilo, ke dar je bila blamaža že gotova, ktero bi si bili pri nekoliko opreznosti v Belemgradu lahko prihranili. Gospod Novaković je med tem odšel v Carigrad, kjer ga je sultan o njegovem prihodu podučil, prav dobro sprejel. Telegram celó pripoveduje, da je bil sprejem prirčen. Zia Bej je bil včeraj dne 17. t. m. pri kralju Milanu v zasobni avdienci, kjer mu je izročil lastnoročno zahvalo sultanovo za podeljeno mu odliko. Tako se je vsa zadeva rešila na vsestransko zadovoljnost.

Nedavno nam je naznanil telegraf, da imajo v **Petrogradu v ministerstvu** nekaj krizi podobnega. Povedali smo, da se je dosedanji finančni minister Bunge umaknil novemu, Višegradskemu; Bunge pride na dostojanstvo predsednika v ministerskem odseku, kjer je bil dosedaj Reuter, ktere ga so jele oči boleti, in se je zaradi tega temu mestu moral odpovedati. Z Bungetom vred odšel je iz finančnega ministerstva tudi njegov adjunkt Nikolajev, ki je dobil primerno mesto v državnem sovetu. Adjunkt pri novem finančnem ministru bo Thöerner. Govorilo se je tudi, da pride na stol finančnega ministra Abasa; toda s tem sedaj še ne bo nič, ker ostane še na dalje predsednik v oddelku državnega sveta za državno gospodarstvo in finance. Da je Bunge na tako odlično mesto prišel, nekteri trdijo, da je to vsekako jako določno znamenje, da Katkov v Petrogradu nima take veljave, kakor si nekteri to domišljujejo, posebno pa da se cesar prav malo zanj zmeni, temveč rajši vedno po svojem ravnu. Katkov in Bunge sta si namreč taka prijatelja, da bi najraje drug drugega v žlici vode potopila. Če bi bil car toraj na Katkovega besede kaj dal, bi bil moral Bungeta odstraniti, ne pa poviševati ga.

Minulo jesen se je bil podal **nemški cesar-jevič** v framasonsko ložo „zum treuen Herzen“, ki ima svoj glavni tabor menda v Strassburgu in je ondi zbranim framasonom napravil sledeč nagovor: „Pred vsem naj Vam objavim bratovski pozdrav cesarja, v čegar imenu sem tukaj, ob enem naj Vam pa sporočim, da so ga pozdravi jako in odkritosrčno veselili, ki so mu dohajali ne le samo iz framasonskih krogov, temveč iz celega cesarstva. Naj bi se večne resnice (ali kaj) framasonstva le kmalo po celem svetu tako razširile in v pravem svojem pomenu razumele, kakor jih razumite tukaj. Iz tega mesta, bratje, Vam priporočam, da skrbno iščete in preskušate, primerjate in zedinujete, ob enem si pa prizadevate čistemu in jednostavnemu nauku framasonstva povsod do veljave pripomoči. Ne bojte se borbe z raznimi nazori in naj bo tista še tako pikra, kajti še le borba nas prav očisti in nas pripelje do pravih in jednostavnih temeljev naše „kraljeve umetnosti“. Pred vsem drugim sta pa dva temelja, ki označujeta naš napor in ta dva sta: prostost vesti in pa strpljivost. Teh dveh držimo se na vso moč! Da bota oba čedalje popolnejša, dajmo vedno skupno na to delati. Imenovanih dveh kreposti pa nečemo samo hvaliti, temveč tudi vaditi se jih hočemo prav pridno. Če bomo v tem smislu delali, potem bo dobro nam in dobro framasonstvu. K temu naj nam pa pomaga „stari stavbar vseh svetov!“ — Mi k vsemu temu ne moremo drugega reči: Nerazumljiva slepota!

Tudi na **Turškem** dobili so po novem letu novega finančnega ministra, o katerem mislijo, da jim bo čudeže delal po praznih državnih blagajnicah. Agop paša imenuje se namreč novi finančni minister. Hvalijo ga, da je jako zmožen, resnoben in pošten mož. Pa ne le Turki, tudi drugi, ki ga poznajo, pravijo, da bo kaj storil. Preosnov ima že celo kopico pripravljenih. Začel bo v finančnem ministerstvu samem, kjer je 800 uradnikov nastavljenih, pa jih 700 ne vé, kaj bi delali. Vseh teh 700 razdelil bo po drugih službah, kjer sedaj uradnikov primanjkuje. Dalje bo imenoval kontrolorje, ki bodo imeli strogo pregledati vse dohodke in stroške pri državnem zakladu. Ko bodo v Carigradu s svojim poslom gotovi, podjidejo po deželi na pregled, kako da se v finančnih krogih z državnim premoženjem gospodari. Agop paša bo svojo pozornost tudi na redno izplačevanje uradniških plač obračal, ter bo sploh turško finančno gospodarstvo dvignil na stališče, kjer so enaka gospodarstva drugih držav. Če bo le šlo! Možu se bo veliko boriti, ker ima mnogo nasprotnikov. Dobro je le, da mu sultan vse zaupa.

Izvirni dopisi.

Iz Adlešič, 14. jan. (V pojasnenje). V 6 št. letošnjega „Slovenca“ z dne 10. t. m. omenja g. dopisnik iz Krškega pri popisu najdenih rimskih starin v okolici Mokronoški tudi mojo osebo in najdene rimske novce. Res je, da sem skopal l. 1879 v jeseni lonec rimskih novcev v Pričinski hosti pri Mokronogu, katerih je bilo okoli 4000. A ni res, „da so ljudje to veliko svoto skoraj vso raznesli, ker ni nihče vedel, da je več sto glid. vredna“, kakor piše g. dopisnik. Ko sem bil prišel namreč pri kopanju do lonca, napolnjenega z rimskimi novci, poslal sem bil na dom po vrečo kamor bi dejal novce. To pa se je zvedelo na mah po vsem Mokronogu, in ljudje so hiteli iz trga gledat na mesto kopanja. Pri tej priliki je pač res, da je vzel marsikdo tudi po več novcev, ker so bili raztreseni tudi na okoli lonca po zemlji, predno sem mogel vse zbrati in v vrečo pobrati. Ni pa res, „da so skoraj vso svoto raznesli“. Pa tudi od teh, kar so jih raznesli, dobil sem jih kasneje obilo nazaj, ko so bili namreč ljudje spoznali, da novci niso srebrni, marveč bakreni in pocinjeni, kakoršni so bili v istem času, v kterega sezajo novci, t. j. od l. 260—284, navadni. Bili so pa novci od 17 vladarjev in vladaric od Galijena do Karina in Numerijana, in vsi bakreni in pocinjeni, ne pa „posrebrnjeni“, kakor trdi g. dopisnik. V istem času namreč niso kovali srebrnih novcev, temuč samo bakrene in zlate. Da bi si pa srebro nadomestili, pocinjevali so bakrene novce, da so bili kakor srebrni. Srebru novec bil je v celi najdbi en sam in sicer Saloninov, sina Galijenovega. Da bo pa g. dopisnik znal, kam so se „raznesli“ novci, naj povem, da sem jih poslal več sto brezplačno muzejem v Ljubljano, Novomesto, Zagreb, Budejevice, Olomuc in Plzen, nekaj pa tudi šolskim zbirkam in privatnim osebam, zlasti na Česko, od koder sem dobil veliko pisem; nekaj pa prodal sem jih slovečemu numizmatikarju † dr. Al. Missongu na Dunaji, zlasti Probove, kateri je spisaval knjigo o Probovih novcih in je imel velikansko zbirko rimskih novcev vseh vladarjev, zlasti pa Probovih več tisoč. Vso zbirko kupil je po njegovi smrti cesar sam za dvorni muzej. Druge pa zamenjal sem zopet za novce drugih vladarjev. V moji zbirki rimskih novcev pa, ki broji do 500 kom., je čez 400 različnih novcev vseh vladarjev in vladaric iz Mokronoške najdbe.

Toliko v pojasnilo dopisniku iz Krškega, ki je napačno trdil „da se je vse razkadilo“. J. Š.

S Kranjske gore, 17. januarja. (Koroški pevci pri nas.) Med našimi najbližnjimi sosedi koroškimi, v Št. Lenartu in na Bruci, se je ustanovil meseca oktobra minulega leta možki pevski zbor pod imenom „Männergesangverein in Siebenbrunn“. Napovedalo je to iz samih Slovencev sestavljeno društvo po plakatih na voglih in s posebnimi zgolj nemškimi vabili — morda so dotičnemu odboru naše razmere premalo znane — da nam priredi dne 16. t. m. zvečer „Concert“ v Hribarjevi gostilni.

Vkljub silno slabemu vremenu jih je prišlo 12 mož. (Sneg je namreč „hodil“ — tako govore pri nas — poprej celo noč in celi dan, kakor bi si ga nalašč najel.) Program je kazal 16 točk, med temi štiri slovenske pesmi, namreč: „Kam?“, „Slovensko dekle“, „Od ribčca“ in „Kaj le bo?“ Peli so čez in čez brez not, in za tako mlado društvo — dobro.

Zakaj pa je v programu tako malo slovenskih pesmi naznanjenih? Na to vprašanje so mi odgovorili, da nimajo slovenskih pesmi z notami, in da od „Glasbene Matice“ in društva „Slavec“ še odgovora niso dobili, ko so se nanju obrnili v tej zadevi. Nemških pesmi z notami imajo dosti in jih znajo sedaj že kar brez sekirice, če tudi se ne morejo velikokrat vaditi, ker ima vsakdo dovolj opraviti s svojim vsakdanjim delom.

Izmed nemških pesmi je bila naši gospodi najbolj všeč „Schweizer-Lied“.

Po izvršenih vseh točkah so nam za priklado zapeli „Po jezeru“, „Hej Slovenci“ in pozneje še par slovenskih in nemških.

Soditi je, da bi to pevsko društvo napredovalo urno in zdatno, ko bi imeli možje več podpore.

Domače novice.

(V katoliški družbi) je preteklo sredo predsednik g. prošt dr. A. Jarc pričel letošnje večerne govore ter čital o strašnih mukah ubogih Bošnjakov in Hercegovincev pod gospodarstvom nezdušnega Turka. Jutri bode govoril g. prof. J. Marn.

(Štirideset goldinarjev) nabral je „Slovenski klub na Dunaji“ za Erjavčev spomenik.

(Presvitli cesar) podaril je dolenskim Toplicam 300 glid. iz lastnega premoženja za zgradbo šole.

(Javna seja vodovodnega odseka) bode jutri zvečer ob 6. uri v mestni dvorani.

(Umrli je) v nedeljo zvečer po dolgi in mučni bolezni tukajšnji hišni posestnik Franc Drašler zaveden Slovenec in večleten zvest blagajnik „Marijne bratovščine“ in pri drugih društvih. Star je bil 69 let. Naj v miru počiva!

(Po ceni stanovanja za delavce) misli pripravljati društvo, ki se je v ta namen v Reki ustanovilo. Dobrodošlo bi tudi v Ljubljani, kjer imajo delavci dostikrat stanovanja, ki so bolj brlogom kakor pa človeškemu bivališču podobna. Najslabša kmetska bajta je palača proti taki mokri in zaduhli luknji, kjer mora ubogi delavec dostikrat prebivati.

(Velikanska tatvina) razburila jo danes zjutraj Ljubljansko prebivalstvo, redarje pa že sinoči. Pri gospej Mauser-Gariboldi zmanjkalo je ponoči sluge — prekanjenega tiča, madjarskega žida — s tem vred pa tudi zlatnine, srebrnine, gotovine in vrednostnih papirjev v skupni svoti — pravijo, da blizo 60.000 goldinarjev. Prekanjeni tiček je sinoči, ko je gospa v gledišče odšla, staknil ključke od Wertheimarice, katero je takoj odprl in jo do drugega izpraznil. Na to je stopil k brivcu, kjer se je dal čedno obriti in hajd na kolodvor, kjer si je pač kupil karto za v Trst, peljal se pa ni, temveč jo je vbral na Dunajsko eesto, kjer je enega užitninskih paznikov vprašal, kam cesta drži. Gospa iz gledišča domú prišedši, nevoljna vpraša, kje je sluga, da ga ni bilo po njo. Nihče ji ni vedel dati pravega odgovora, kterega je pa takoj imela, ko je hotela svoj večerni lišp v blagajnico položiti, pa je prazno našla. Takoj je šla tatvino naznanjat in telegraf je jol po svetu nezvestega slugo zasledovati. Izvestno ne bo dolgo, da ga bodo dobili.

(Tovorni promet) na južni železnici med Ljubljano in Trstom je zarad silne burje, ki po Krasu divja in s snegom mete, vstavljen. Tudi pošta iz Senožec in Razdrtega v Postojno ne vozi več zarad velikih zametov, temveč pisma pótje prenašajo.

(Pisarja pri zemljiški knjigi) išče c. kr. sodnija v Črnomlju do konec t. m. Biti mora zvežban v napravi zemljiških knjig in naj v prošnji naznani, koliko plačo da bi zahteval.

(Šnopsu) so tudi v c. kr. vojnem ministerstvu boj napovedali in sicer na prošnjo avstrijskega društva treznosti. C. kr. vojno ministerstvo je zarad tega vsem vojaškim oblastnijam ukazalo strogo na to paziti, da se bo po kantinah le pravo in dobro žganje prodajalo in še tisto le toliko, kolikor to postava dopušča. Poleg tega morali bvdo pa kantinarji imeti tudi gorke okrepčevalne pijače za malo ceno, da si bo tudi priprost vojak lahko omislil čašico kave, čaja ali pa punča, kar bo izvestno žganjarstvo tudi zdatno oviralo.

(Tabak in smodke) iz Ogerskega in Bosne ali Hercegovine v Avstrijo uvaževati, ali pa narobe, ni več prepovedano in tudi ne obdačeno. Vsak ga sme, le zakupniki trafik ne. Le ti ga morajo pa vedno le ondi jemati, kjer jim je to določeno bilo.

Današnji list ima za prilogo „Kmetovalca.“

Telegrami.

Dunaj, 18. jan. Budapeštanska novica, da ste dve jahajoči bateriji v Temešvaru dobili povelje za odhod pripravljeni biti in pa rezervni častniki 6. in 10. kora avizo, da bo treba priti k vojakom, jo popolnoma izmišljena.

Celovec, 18. jan. Sinoči se je vstrelil nadporočnik Haller 7. pešpolka. Pravijo da se mu je zmešalo.

Budapešt, 17. jan. V dolnji zbornici rekel je finančni minister, da bo bodoči proračun za leto 1888 za 10¹/₂ milijonov ugodnejši in pa da bo imel kmalo 40 milijonov goldinarjev v zlatu na razpolaganje.

Bruselj, 18. jan. Socijalistiški listi naznajo za danes pričetek splošnega štrajka po premogovih jamah. 60.000 delavcev misli delo ustaviti. Vlada se je že preskrbela.

Umrli so:

14. jan. Cecilija Šuha, nadgoometra žena, 45 let, Hrenove ulice št. 7, jetika.

15. jan. Marija Klopčič, kuharica, 41 let, sv. Petra cesta št. 64, jetika.

16. jan. Peter Tavželj, mestni ubogi, 69 let, Karlovska cesta št. 7, katar v črevesu. — Matija Snoj, umirovljeni župnik, 80 let, sv. Petra cesta št. 13, oslabljenje.

V bolnišnici:

14. jan. Marija Močnik, gostija, 80 let, Marasmus senilis.

Tuji.

16. januarja.

Tri Maltici: Dr. E. Wolf, c. k. ministerjalni svetnik, z Dunaja. — Ledtner, trgovec, iz Prage. — Ig. Goldmark, trgovec, iz Budapešte. — S. Behofschitsch, trgovec, iz Linca. — Leop. Hönigsberg, trgovec, iz Zagreba. — H. Basadona, trgovec, iz Trsta.

Pri Stonu: Geisel in Malovan, potovalca, z Dunaja. — Franc Dožkal, c. k. okraj. živinozdravnik, s soprogo, iz Kranja. — E. Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Rud. Hermann, zasebnik, iz Ljubljane. — Miha Komel, učitelj, iz Gorice. — Girovets in Zenari, zasebnika, iz Gorice.

Pri Bavarskem dvoru: Jožef Pogačnik, potovalec, iz Beljaka. — Franc Karlin, posestnik, iz Loke.

Pri Južnem kolodvoru: Janez Pfeifer, izdelovalec glasovirjev, z Dunaja. — V. Skrem, stražmešter, iz Grada. — Marija Jankovič, zasebnica, iz Belgrada. — Julija Vladika, zasebnica, iz Litije.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17.	7. u. zjut.	739.59	— 7.6	sl. svzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	739.47	— 3.6	sl. svzh.	"	
	9. u. zveč.	740.64	— 5.4	sl. svzh.	"	
Celi dan oblačno. Srednja temperatura — 5.5° C., za 3.4° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80	gl.	65	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81	„	70	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112	„	—	„
Papirna renta, davka prosta	99	„	45	„
Akcije avstr.-ogerske banke	875	„	—	„
Kreditne akcije	289	„	40	„
London	126	„	55	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	98 ¹ / ₂	„
Ces. cekini	5	„	94	„
Nemške marke	61	„	95	„

Priznana nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

(8)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Po nižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(15) **IVAN BELEC,**

župnik.

Cena knjige je **znižana** od 25 kr. na **20 kr.**, po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi enajsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valcazorjev trg št. 5.

„Missa ss. Cordis Jesu,“

ktero je za možki zbor četverglasno postavil ter prečast. gospodu Matiji Erjavcu, dekanu vipavskemu, poklonil Janez Pogačnik (organist v Vipavi).

Doblva se pri skladatelju in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (7)